

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

“Atıkları Sıfırıyoruz”

Proje Kodu: 6051E02625FBE

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Öğr. Gör. Işıl Nehir YILMAZ
Tortum Meslek Yüksekokulu

Araştırmacılar:

Öğr. Gör. Nurhan Akbulut
İlker İNCE (Öğrenci)
Yalın Erdinç ÖZKAN (Öğrenci)
Mehmet Emin ÇİFTÇİ (Öğrenci)
Alperen ÇOLAK (Öğrenci)
Yurdakul Baha GÜLDOĞAN (Öğrenci)
Betül KOÇ (Öğrenci)
Sena EŞİNGEN (Öğrenci)
Sümıran BUDAK (Öğrenci)
Metehan ŞEN (Öğrenci)

Mayıs, 2021

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Özet	3
Materyal ve Yöntem	4
Proje Uygulamasına Ait Görseller	5
Sonuçlar	20

ÖNSÖZ

Günümüzde küresel olarak tüm insanların sorunu haline gelen ve önlemler alınmazsa ciddi sorunlarla karşılaşılacağı kaçınılmaz olan atık konusu ve sıfır atık farkındalığı zorunluluk halini almıştır. Toplumdaki bu farkındalığı sağlamak, atıkları hakkında ve atıkların nasıl azaltılacağı konusunda bilgi sahibi olmak için bireysel farkındalığı daha küçük yaşlarda kazandırmak gereklidir. Bu bağlamda özellikle daha ilkokul çağında olan bireyleri bilinçlendirme ve bilgilendirme büyük bir önem arz etmektedir.

Sıfır atık konusunda ülke yönetimleri, eğitim kademeleri ve bilimsel çalışmalar yoğunluk kazanmıştır. Yapılan bu çalışmaların daha hızlı ve etkili olarak topluma iletilmesi ve kazanılmasında sanatın ve tasarımın gücü ile bilimsel bilginin bir araya getirilmesi oldukça faydalı sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Sıfır atık temalı, hedef kitleye uygun, görsel algıyı üst seviye çeken görseller ve bilginin birleştirilmesine imkan veren, Grafik disiplininin önemli iletişim araçlarından olan infografikler farkındalık oluşturmada güçlü bir araç olmaktadır.

ÖZET

“Atıkları Sıfırlıyoruz” projesi ile dezavantajlı bölge olan Tortum ilçesinde bulunan Milli Eğitime bağlı ilköğretim okullarındaki öğrencilere yönelik sıfır atık temalı bilgilendirici infografikler hazırlanacak. Tortum Meslek Yüksekokulu Sanat ve Medya Kulübü tarafından planlanarak ve Görsel Tasarım dersi kapsamında Tasarım bölümü öğrencilerince bilgi ve dikkat çekici görseller birlikteliğinde sıfır atık bilgileri içeren infografik tasarımlar oluşturulacak. Tamamlanan tasarımlar afiş boyutunda çıktıları alınarak Tortum Kaymakamlığı işbirliği ile ilçe ilköğretim okullarına asılacak.

Farklı görsellerle zenginleştirilmiş, atık bilgileriyle oluşturulan infografik tasarımlarla konuyu içselleştirecek öğrencilerde, bireysel olarak davranış değişikliğine neden olacaktır. Tasarım Bölümü öğrencilerinin sanat ve bilimin buluştukları noktayı fark ederek algıda çeşitliliğini artırması sağlanacaktır. Hedef kitlede yer alan öğrencilerin tasarımları okullarında görüp edindikleri bilgileri aileleri ve sosyal çevresiyle paylaşımları, infografik tasarımların yapılış aşamalarının dijital ortamda hızlı video şeklinde oluşturulan çekim sonucunun ve infografiklerin sosyal medya hesaplarından yayınlanması sonucu projenin sağlayacağı farkındalığın daha geniş kitlelere ulaşması ve çarpan etkisinin son derece büyük olması hedeflenmektedir.

Projemiz Görsel Tasarım II dersi kapsamında gerçekleştirilecektir. -Hedef kitleler tam olarak belirlenecek -Hedef kitleye yönelik olarak sıfır atık temasıyla ilgili görseller hazırlanacak – Sıfır atık ile ilgili bilgilerin T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı sitesinden elde edilecek – Proje onaylanması halinde tasarımlar hazırlanıp dijital çıktıları alınacak ve Tortum Kaymakamlığı işbirliği ile okullarda asılacak – Tasarımların hazırlanışının dijital hızlı çekimi ve infografikler Tortum Meslek Yüksekokulu' nun yayımladığı e bültende paylaşılacak.

İnternet Sitesi:<https://tortumbulten.atauni.edu.tr/web-bulten2/>

Sosyal Medya:<https://www.youtube.com/channel/UCc0sRikjX4lw58QjhrjWXoA>

Bu proje Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sıfır Atık, Sanat, Bilim, İnfografik Tasarım, Dijital Gösterim

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından 29.03.2021 tarihinde başvurusu yapılmış olan proje 18.05.2021 tarihinde basılmış olan infografiklerin Tortum ilçesinde Milli Eğitime bağlı ilköğretim okullarına asılması ile gerçekleştirilmiştir. Tasarımların hızlı çekimi ise Tortum Meslek Yüksekokulu instagram hesabında yayınlanmıştır.

Projenin Uygulanışı

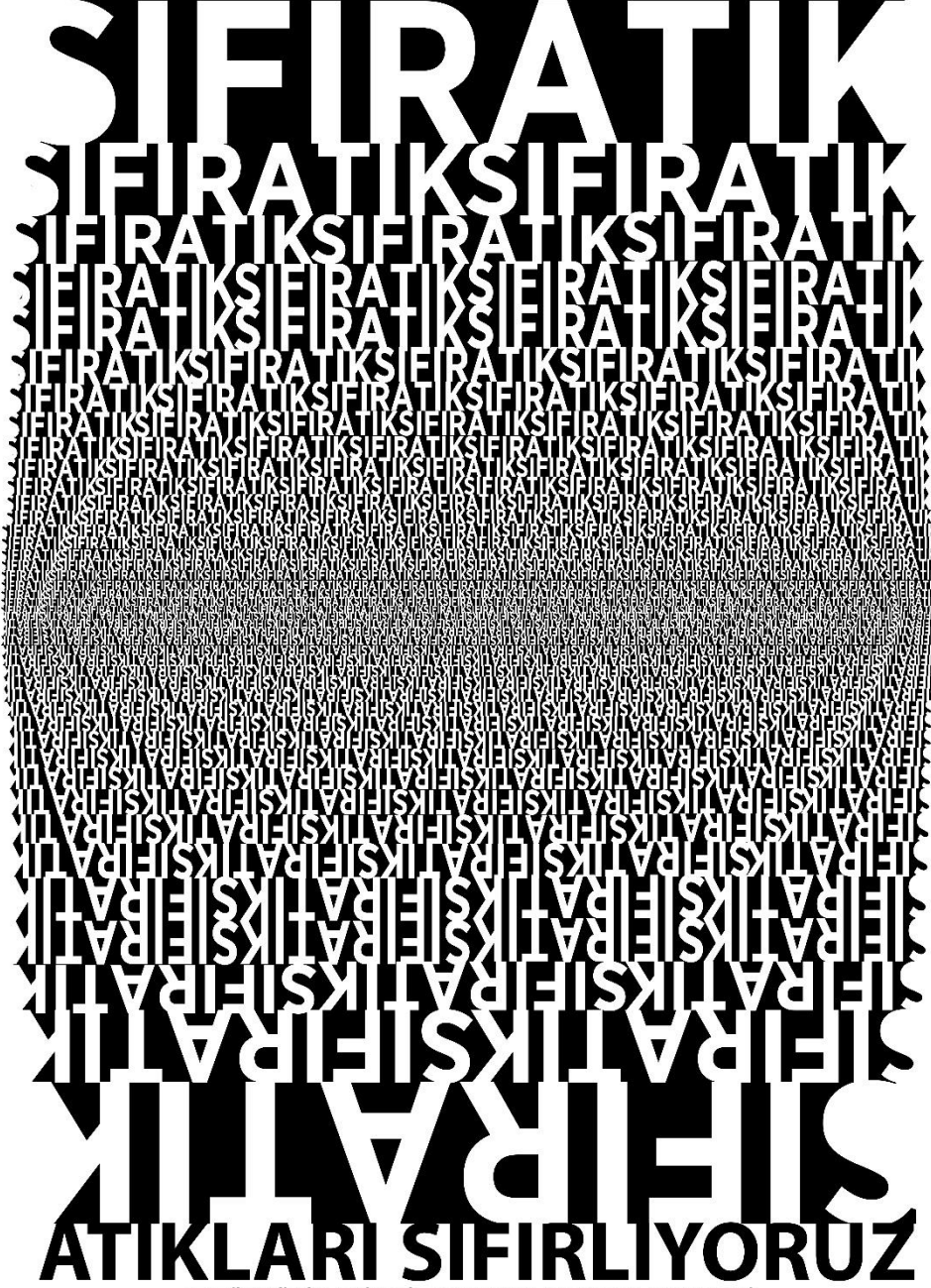
Projenin hedef kitlesi olan Tortum bölgesinde yaşayan öğrencilere sıfır atık temalı infografiklerin ulaşabilmesi için Tortum İlçe Kaymakamlığı ile iş birliği yapılmıştır. Bu kapsamda Sayın Kaymakamımız Okan DAŞTAN ile görüşme yapılmış ve onayı alınmıştır. Onay alındıktan sonra ders kapsamında tasarım bölümü öğrencileri ve Sanat ve Medya Kulübü öğrencileri ile toplantılar yapılmıştır. Proje konusu, zamanı ve diğer ayrıntılar bu toplantıda görüşülmüş projenin nasıl yürütülmesi gerektiği kararlaştırılmıştır. Ardından Görsel Tasarım II dersi kapsamında tasarımların oluşturulması için laboratuvar çalışmaları yapılmıştır. Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklendiğini gösteren afişler, sıfır atık temalı infografikler Atatürk Üniversitesi KİD ve Tortum Kaymakamlığından onay alınarak baskıları alınmıştır. Baskısı alınan tasarımlar ve afiş Tortum kaymakamlığı ve Tortum da bulunan okullara gönderilmiştir.

Proje kapsamında; Tortum Kaymakamlığı ile ilgili olan görüşmeler ve ayarlamalar Öğr.Gör. Işıl Nehir YILMAZ tarafından gerçekleştirilmiştir. Atatürk Üniversitesi KİD ile olan görüşmeler ve onaylar Öğr. Gör. Işıl Nehir YILMAZ tarafından alınmıştır. Proje görseli ve tanıtımı için yapılan afiş Öğr. Gör. Işıl Nehir YILMAZ tarafından tasarlanmış ve afiş ve infografik tasarımların baskıları Öğr. Gör. Nurhan AKBULUT tarafından alınmıştır. Projede yer alan araştırma grubunda olan öğrenci ekibi infografik tasarımları oluşturmuş, tasarımların hazırlanış aşamalarını hızlı video haline getirmişlerdir.

Proje 18 Mayıs 2021 tarihinde afiş ve infografiklerin baskılarının okullara asılması ve videonun Tortum MYO instagram hesabında yayınlanması ile gerçekleştirilmiştir. Oluşturulan tasarımlarla sıfır atık farkındalık oluşturulmuştur. Böylelikle proje tamamlanmıştır.

PROJE UYGULAMASINA AIT GÖRSELLER

Proje Afışı

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJESİ

yürütücü: İşıl nehir yılmaz_araştırmacılar: nurhan akbulut_ ilker ince_ alperen colak_ mehmet emiñ çiftçi
yalın erdiñç özkan_ betül koç_ metehan şen_ sümiran budak_ sena eşiñgen_ yurdakul baha güldoğan

Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Proje Uygulama ve Araştırma Merkezi

TORTUM MESLEK YÜKSEKOKULU
Tortum Vocational College
TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA ve
ARAŞTIRMA MERKEZİ
Social Awareness Projects Implementation and
Research Center

Projede Sıfır atık temasıyla Tortum MYO Tasarım Bölümü öğrencileri ve proje yürütücüsü tarafından hazırlanan ve baskı alınarak okullarda asılan infografiklerin baskı alınmış halleri:

Projede Sıfır atık temasıyla Tortum MYO Tasarım Bölümü öğrencileri ve proje yürütücüsü tarafından hazırlanan ve baskı alınarak okullarda asılan infografiklerin okullardaki asılmış halinden fotoğraflar:

Projede Sıfır atık temasıyla Tortum MYO Tasarım Bölümü öğrencileri ve proje yürütücüsü tarafından hazırlanan ve baskı alınarak okullarda asılan infografikler:

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

Bir cam şişenin doğada 400 yıl, plastiğin 1000 yıl, çikletin 5 yıl, teneke kutununun 10-100 yıl , sigara filtresinin 2 yıl süre ile yok olmadığını..

Ülkemizde günde yaklaşık 65 bin ton çöp üretildiğini..

Bir bilgisayar ve ekranının imalatı için en az 240 kg fosil yakıt, 22 kg kimyasal madde ve 1,5 ton suya ihtiyaç olduğunu..

Geri dönen her bir ton cam için yaklaşık 100 litre petrolden tasarruf edileceğini...

Türkiye'de çöp miktarının yaklaşık %30'unun organik atık işleme yöntemiyle geri kazanabilir nitelikte olduğunu...

Normal şartlarda bir evde 1,5 kg - 5 kg arasında tehlikeli ürün bulunduğunu...

Her gün 27,000 ağaç tuvalet kağıdı üretmek için kesiliyor.

Amerika'da her saat 2.5 milyon plastik şişe atılmaktadır ve bu şişelerin doğada çözünmesi 500 yıl almaktadır.

Tek bir plastik şişenin geri dönüşümü, 60W'luk bir ampülü 6 saat çalıştıracak enerji tasarrufu yapmak anlamına gelmektedir.

ATIKLAR ÇÖP DEĞİL GELECEKTİR!

ATIKLARIN GERİ KAZANIMI:
Atıkları özelliklerinden yararlanılarak içindeki bileşenlerin fiziksel, kimyasal ve biyokimyasal yöntemlerle başka ürünlere veya enerjiye çevilmesidir.

ATIK BİREKİLMESİ GEÇEREN ATIKLAR:
Cam, kağıt, metal, plastik, organik yağlar, atıştırmalıklar

ATIK NEDİR?

Üretimi sırasında bulunan, parçaları kullanılamaz hale gelen ya da kullanılamaz hale gelen ve atılması gereken maddelerdir.

TEHLİKELİ ATIKLAR:

Basınçlı kaplar, televizyon ve monitör, Ev aletleri, aydınlatma, atık yağ, yağ filtreleri, kurutulmuş bitki ve toprak.

Kİ ÖZEL:

Aktarılan enfeksiyon taşıyıcı, zararlı kimyasal, zehirli, patlayıcı, yanıcı, koruyucu, koruyucu, koruyucu.

ATIK PİLLER:

Genellikle bulunan ağır metaller nedeniyle çevre ve insan sağlığına zararlı etkilerde bulunan atıkların atılması ve ayrıştırılması.

ÇAM:

Cam atıkların parçaları küçük ölçekli yerlerden cam ambalaj ve hediye eşya yapımında kullanılmaktadır.

PLASTİK:

Plastik ambalaj atıklarının geri dönüşümünde elverişli çözümler geliştirilmiştir. Atıkların toplanması ve ayrıştırılması için çalışmalar yapılmaktadır.

TMMOB
GRAFİK TASARIMI BÖLÜMÜ
SENA ŞEN

SIFIR ATIK

ATIK

Üreticisi veya filen elinde bulundurulan gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan, zorunlu olan herhangi bir maddede veya materyali ifade etmezdir.

KAĞIT

Kağıt paketler, karton koliler, mukavva kutular, kağıt torbalar vb. Kağıt-karton ambalaj anıları kağıt fabrikalarında işlenerek, tekrar kağıt ve karton üretiminde kullanılmaktadır. 1 ton kağıt-karton atığın geri dönüşümü ile 17 ağacın kesilmesi önlenebilmektedir.

METAL

Metal içecek kutuları, yağ tenekeleri, konserve ve salça kutuları. Metal ambalajların geri dönüştürülmesi sonucunda pencere çerçevesi ve sprey kutusu gibi metal malzemeler üretilmektedir. Sadece 1 metal içecek kütusunun geri dönüşümünden elde edilen enerji ile 100 watt'lık bir ampul 20 saat çalışmaktadır.

PLASTİK

Su ve meşrubat ambalajları, sıvı yağ şişeleri, şampuan ve deterjan kutuları, yoğurt ve margarin kapları vb.

Plastik ambalaj anıklarının geri dönüşümünden elyaaf içeren tekstil ürünleri, ana su boruları ve marlyer gibi malzemeler üretilmektedir. 1 ton plastik atığın geri dönüşümü ile %95 oranında enerji tasarrufu sağlanmaktadır.

CAM

Su ve meşrubat şişeleri, kanavazlar (salça, reçel, konserve, vb.) Cam ambalajları parçalanıp kapalı tutularak, yeniden cam ambalaj ve baskıya elyaaf yapılarında kullanılabilirlerdir. 1 tona cam şişe geri dönüştürüldüğünde 100 watt'lık bir ampulü 4 saat çalıştırarak enerji tasarrufu sağlanmaktadır.

TEHLİKELİ ATIKLAR

Tehlikeli atıklar özellikle içerdikleri zararlı kimyasallar ve diğer maddeler nedeniyle insan ve çevre sağlığına kalıcı zararlar verebilmektedir.

Bu tür atıkların özel yöntemlerle toplanması, taşınması, geri kazanılması veya bertaraf edilmesi gerekmektedir.

Her yıl ciddi şekilde yetersizliğin gereken binlerce ton tehlikeli atık açığa çıkmaktadır.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
TORTUM MESLEK YÜKSEKOKULU
SERDAR ŞİMŞEK

ATIK

Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali ifade etmektedir.

SIFIR ATIK

TEHLİKELİ ATIKLAR

Tehlikeli atıklar özellikle içerdikleri zararlı kimyasallar ve diğer maddeler nedeniyle insan ve çevre sağlığına kalıcı zararlar verebilmektedir.

Bu tür atıkların özel yöntemlerle toplanması, taşınması, geri kazanılması veya bertaraf ettirilmesi gerekmektedir.

Her yıl ciddi şekilde yönetimi gereken binlerce ton tehlikeli atık ağığa çıkmaktadır.

ATIK YÖNETİMİ

Atığın kaynağında; özelliğine göre ayrılması, toplanması, geçici depolanması, geri kazanılması, taşınması, bertarafı ve bertaraf işlemleri sonrası kontrolü işlemleridir.

ATIKLARIN GERİ KAZANIMI

Atıkların özelliklerinden yararlanılarak içindeki bileşenlerin fiziksel, kimyasal veya biyokimyasal yöntemlerle başka ürünlere veya enerjiye çevrilmesidir.

ORGANİK ATIKLAR

Organik atıklar, meyve ve sebze artıkları, yumurta kabukları, çay posaları, park-bahçe atıkları vb. bitkisel kökenli atıklardır.

Organik atıklardan elde edilebilecek kompost ile topraklarımız daha verimli hale gelir.

KAĞIT

Kâğıt paketler, karton koliler, mukavva kutular, kâğıt torbalar vb. Kâğıt-karton ambalaj atıkları kâğıt fabrikalarında işlenerek, tekzâr kâğıt ve karton üretiminde kullanılmaktadır. 1 ton kâğıt-karton atığın geri dönüşümü ile 17 ağacın kesilmesi önlenmektedir.

GERİ KAZANIMIN YARARLARI

Doğal kaynaklarımız korunur, Enerji tasarrufu sağlanır, Atık miktarı azalır, çöp alanlarının ömrü uzar, Ekonomiye katkı sağlanır.

METAL

Metal içecek kutuları, yağ tenekeyi, konserve ve salça kutuları Metal ambalajların geri dönüştürülmesi sonucunda pencere çerçevesi ve sprej kutusu gibi metal malzemeler üretilmektedir. Sadece 1 metal içecek kutusunun geri dönüşümünden tasarruf edilen enerji ile 100 watt'lık bir ampulü 20 saat çalışmaktadır.

CAM

Su ve meşrubat şişeleri Kavanozlar (salça, reçel, konserve, vb.) Cam atıkları parçalanıp küçültülerek, yeniden cam ambalaj ve hediye eşya yapımında kullanılabilir. 1 tek cam şişe geri dönüştürüldüğünde 100 watt'lık bir ampulü 4 saat yakabilecek enerji tasarruf edilmiş olur.

PLASTİK

Su ve meşrubat ambalajları, sıvı yağ şişeleri, şampuan ve deterjan kutuları, yoğurt ve margarin kapları vb.)

Plastik ambalaj atıklarının geri dönüşümünden elyaf içeren tekstil ürünleri, atık su boruları ve marley gibi malzemeler üretilmektedir. 1 ton plastik atığın geri dönüşümü ile %95 oranında enerji tasarrufu sağlanmaktadır.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ TMYO
GRAFİK TASARIM BÖLÜMÜ
METE HAN ŞEN

Yeşil bir dünya için...

Geri dönüştür!

Cam

- Su ve meşrubat şişeleri
- Kavanozlar (salça, reçel, konserve, vb.)

• Cam atıkları parçalanıp küçültülerek, yeniden cam ambalaj ve hediyeelik eşya yapımında kullanılabilir.

- 1 tek cam şişe geri dönüştürülmesinde 100 watt'lık bir ampulü 4 saat yakabilecek enerji tasarrufu edilmiş olur.

Plastik

- Su ve meşrubat ambalajları, sıvı yağ şişeleri, şampuan ve deterjan kutuları, yoğurt ve margarin kapları vb.)

• Plastik ambalaj atıklarının geri dönüşümünden elyaf içeren tekstil ürünleri, atık su boruları ve marley gibi malzemeler üretilmektedir.

- 1 ton plastik atığın geri dönüşümü ile %95 oranında enerji tasarrufu sağlanmaktadır.

Metal

- Metal içecek kutuları, yağ tonakları, konserve ve salça kutuları

• Metal ambalajların geri dönüştürülmesi sonucunda pencere çerçevesi ve sprey kutusu gibi metal malzemeler üretilmektedir.

- Sadece 1 metal içecek kutusunun geri dönüşümünden tasarruf edilen enerji ile 100 watt'lık bir ampulü 20 saat çalışmaktadır.

- Ülkemizde günde yaklaşık 65 bin ton çöp üretiliyor.

- Türkiye'de çöp miktarının yaklaşık %30'unun organik atık işleme yöntemiyle geri kazanılabilir nitelikte oluyor.

- Geri dönen her bir ton cam için yaklaşık 100 litre petrolden tasarruf edilebilir.

- Bir bilgisayar ve ekranının imalatı için en az 240 kg fosil yakıt, 22 kg kimyasal madde ve 1,5 ton suya ihtiyaç oluyor.

Piller

- Türkiye'de yılda yaklaşık 6-7 bin ton pil piyasaya sürülmektedir.

• Atık pillerin çöpe, toprağa, denize, akarsulara ve kanalizasyonlara atılması veya yakılmaları durumunda içerdiği ağır metaller çevrenin kirlenmesine yol açabilmektedir.

Organik atıklar

- Organik atıklar, meyve ve sebze artıkları, yumurta kabukları, çay posaları, park-bahçe atıkları vb. bitkisel kökenli atıklardır.

• Organik atıklardan elde edilebilecek kompost ile topraklarımız daha verimli hale gelir.

Kağıt

- Kâğıt paketler, karton kollar, mukavva kutular, kâğıt torbalar vb.

• Kağıt-karton ambalaj atıkları kağıt fabrikalarında işlenerek, tekrar kağıt ve karton üretiminde kullanılmaktadır.

- 1ton kağıt/karton atığın geri dönüşümü ile 17 ağacın kesilmesi önlenmektedir.

KAĞIT ATIKLAR

Kâğıt paketler, karton koliler, mukavva kutular, kağıt torbalar vb.Kağıt-karton ambalaj atıkları kağıt fabrikalarında işlenerek, tekrar kağıt ve karton üretiminde kullanılmaktadır.1ton kağıt/karton atığın geri dönüşümü ile 17 ağacın kesilmesi önlenmektedir.

TEHLİKELİ ATIKLAR

Tehlikeli atıklar özellikle içerdiklerizararlı kimyasallar ve diğer maddelerenedeniyle insan ve çevre sağlığına kalıcızararlarverebilmektedir.Bu tür atıkların özel önlemlerle toplanması, taşınması, geri kazanılması veya bertaraf ettirilmesi gerekmektedir.

ORGANİK ATIKLAR

Bitki ve hayvan kaynaklı atıklara "organik atık"adı verilir. Evlerden ve işyerlerinden toplanarak çöp alanlarına taşınan atıkların önemli bir bölümü organik atıklardır.

METAL ATIKLAR

Metal ambalajların geri dönüştürülmesi sonucundapencere çerçevesi ve sprey kutusu gibi metal malzemeler üretilmektedir. Metal ambalajların geri dönüştürülmesi sonucunda pencere çerçevesi ve sprey kutusu gibi metal malzemeler üretilmektedir.

KONTROLSÜZ ATIKLAR

İnsan sağlığına tehdidine, Hastalıkların hızla yayılmasına,Toprak, yüzeysel suların ve yer altı sularının kirlenmesineçevreye rahatsız edici koku yayılmasına Haşere ve böcek sorunları oluşması Metan gazı,patlama,heyelan ve hava kirliliği gibi sorunlarınoluşmasına,neden olmaktadır.

CAM ATIKLAR

Cam atıkları parçalanıp küçültülerek, yeniden cam ambalaj ve hediyeelik eşya yapımında kullanılabilir.

BİTKİSEL ATIK YAĞLAR

Atıksu toplama sistemlerinin daralmasına ve tıkanmasına; toprak kirlenmesi ile beraber yeraltı suyu kirlenmesine sebep olmaktadır. Bu nedenle ayrı toplanması gerekmektedir.

PLASTİK ATIKLAR

Lastik ambalaj atıklarının geri dönüşümünden elyaf içeren tekstil ürünleri, atık su boruları ve marley gibi malzemeler üretilmektedir.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ TMYO GAFİK TASARIM BÖLÜMÜ İLKER İNCE

ATIK

•Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali ifade etmektedir.

ATIK YÖNETİMİ

Atığın kaynağında; özelliğine göre ayrılması, toplanması, geçici depolanması, geri kazanılması, taşınması, bertarafı ve bertaraf işlemleri sonrası kontrolü işlemleridir.

KONTROLSUZ ATIKLAR

•İnsan sağlığı tehdidine,
•Hastalıkların hızla yayılmasına,
•Toprak, yüzeysel suların ve yer altı sularının kirlenmesine,
•Çevreye rahatsız edici koku yayılmasına,
•Haşere ve böcek sorunları oluşmasına,
Metan gazı, patlama, heyelan ve hava kirliliği gibi sorunların oluşmasına, neden olmaktadır.

SIFIR ATIK

İNSAN HAYATLARI ÇÖP OLMASIN

TEHLİKELİ ATIKLAR

Tehlikeli atıklar özellikle içerdikleri zararlı kimyasallar ve diğer maddeler nedeniyle insan ve çevre sağlığına kalıcı zararlar verebilmektedir. Bu tür atıkların özel yöntemlerle toplanması, taşınması, geri kazanılması veya bertaraf ettirilmesi gerekmektedir. Her yıl ciddi şekilde yönetimi gereken binlerce ton tehlikeli atık açığa çıkmaktadır.

ATIKLARIN GERİ KAZANIMI

Atıkların özelliklerinden yararlanılarak içindeki bileşenlerin fiziksel, kimyasal veya biyokimyasal yöntemlerle başka ürünlere veya enerjiye çevrilmesidir.

GERİ KAZANIMIN YARARLARI

- Doğal kaynaklarımız korunur,
- Enerji tasarrufu sağlanır,
- Atık miktarı azalır,
- Çöp alanlarının ömrü uzar,
- Ekonomiye katkı sağlanır.

ATILIRK ÜNİVERSİTESİ
TORTUM MYD
BETÜL KOÇ

Organik atıklardan elde edilebilecek kompost ile topraklarımız daha verimli hale gelir.

ATIK NEDİR?

Üreticisi veya fillen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali ifade etmektedir.

1 ton kâğıt/karton atığın geri dönüşümü ile 17 ağaçın kesilmesi önlenmektedir.

ATIKLARIN GERİ KAZANIMI VE YARARLARI

Atıkların özelliklerinden yararlanılarak içindeki bileşenlerin fiziksel, kimyasal veya biyokimyasal yöntemlerle başka ürünlere veya enerjiye çevrilmesidir.

AYRI AYRI BİRİKTİRİLMESİ GEREKEN ATIKLAR

**Cam - Kağıt - Plastik - Metal
Organik - Atık - Yağlar
Ağaç - Piller**

KONTROLSÜZ ATIKLAR

İnsan sağlığı tehlihdine, Hastalıkların hızla yayılmasına, Toprak yüzeyel suların ve yer altı sularının kirlenmesine, Çevreye rahatsız edici koku yayılmasına, Hava ve böcek sorunları oluşmasına, Metan gazı, patlama, heyelan ve hava kirliliği gibi sorunların oluşmasına neden olmaktadır.

Sadece 1 metal içecek kurasunun geri dönüşümünden tasarruf edilen enerji ile 100 watt'lık bir ampul 20 saat çalışmaktadır.

TEHLİKELİ ATIKLAR

Yağ Filtreleri - Kartuş, Toner, Pili ve Akü-Televizyon, Monitör - Ev Aletleri. Tehlikeli atıklar özellikle

BİTKİSEL ATIK YAĞLAR

Atıku toplama sistemlerinin daralmasına ve tıkanmasına; toprak kirlenmesi ile beraber yeraltı suyu kirlenmesine sebep

1 tek cam şişe geri dönüşümü ile 100 watt'lık bir ampulü 4 saat çalıştılabilecek enerji tasarruf edilmiştir olur.

Su ve mevrubat ambalajları, sını yağ şişeleri, sampuan ve deterjan kutuları, yoğurt ve margarin kapları vb.) Plastik ambalaj atıklarının geri dönüşümünden elde edilen tekstil ürünleri, atık su boruları ve marlyer gibi malzemeler üretilmektedir. 1 Ton plastik atığın geri dönüşümü ile %95 oranında enerji tasarrufu sağlanmaktadır.

<p>ATIK</p> <p>Üreticisi veya fiilen elinde bulundurana gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali ifade etmektedir.</p>		<p>KİMYASAL ATIKLAR</p> <p>Uluslararası Çevre Örgütü tarafından tanımlanan kimyasal atık, insanların sağlığına ve çevreye ciddi zararları olan, ekolojik dengeyi bozan ve çevre yapısı bozacak riskler içeren atıklar olarak tanımlanmıştır. Kimyasal atıklar özellikleri gereği yanıcı, reaktif ve toksik olmalarından dolayı çevreye ciddi zararlar vermektedir. Bu atıkların hem çevreye hem de bu ekolojik dengede yaşamımızı sürdüren canlıların yaşamlarını tehdit etmektedir.</p>	
<p>ATIK YÖNETİMİ</p> <p>Atığın kaynağında, özelliğine göre ayrılması, toplanması, geçici depolanması, geri kazanılması, taşınması, bertarafı ve bertaraf işlemleri sonraki kontrolü içermektedir.</p>	<p>METAL</p> <p>Metal içecek kutuları, yağ tenekeleleri, konserve ve salça kutuları. Metal ambalajların geri dönüştürülmesi sonucunda penicilin serbestisi ve sprey kutusu gibi metal malzemeler üretilmektedir. Sadece 1 metal içecek kutusunun geri dönüşümünden tasarruf edilen enerji ile 100 watt'lık bir ampul 20 saat çalışmaktadır.</p>	<p>KAĞIT</p> <p>Kâğıt paketler, karton koliler, mukavva kutular, kâğıt torbalar vb. Kâğıt-karton ambalaj atıkların kâğıt fabrikalarında işlenerek, tekrar kâğıt ve karton üretiminde kullanılmaktadır. 1 ton kâğıt/karton atığın geri dönüşümü ile 17 ağacın kesilmesi önlenmektedir.</p>	<p>TEHLİKELİ ATIKLAR</p> <p>Tehlikeli atıklar özellikle içerdikleri zararlı kimyasallar ve diğer maddeler nedeniyle insan ve çevre sağlığına kalıcı zararlar verebilmektedir. Bu tür atıkların özel yöntemlerle toplanması, taşınması, geri kazanılması veya bertaraf ettirilmesi gerekmektedir. Her yıl ciddi şekilde yönetimi gereken binlerce ton tehlikeli atık açığa çıkmaktadır.</p>
<p>ATIKLARIN GERİ KAZANIMI</p> <p>Atıkların özelliklerinden yararlanılarak içindeki bileşenlerin fiziksel, kimyasal veya biyokimyasal yöntemlerle başka ürünlere veya enerjiye çevrilmesidir.</p> <p>GERİ KAZANIMIN YARARLARI</p> <p>Doğal kaynaklarımız korunur, Enerji tasarrufu sağlanır, Atık miktarı azalır, çöp alanlarının ömrü uzar, Ekonomiye katkı sağlanır.</p>	<p>CAM</p> <p>Su ve meşrubat şişeleri Kavanozlar (salça, reçel, konserve, vb.) Cam atıkların parçalanıp küçültülerek, yeniden cam ambalaj ve hediyeleş esya yapımında kullanılabilirler. 1 tek cam şişe geri dönüştürüldüğünde 100 watt'lık bir ampulü 4 saat yakabilecek enerji tasarruf edilmiş olur.</p>	<p>PLASTİK</p> <p>Su ve meşrubat ambalajları, sıvı yağ şişeleri, şampuan ve deterjan kutuları, yoğurt ve margarin kapları vb.) Plastik ambalaj atıklarının geri dönüşümünden elyaf içeren tekstil ürünleri, atık su boruları ve marifet gibi malzemeler üretilmektedir. 1 ton plastik atığın geri dönüşümü ile %95 oranında enerji tasarrufu sağlanmaktadır.</p>	<p>ORGANİK ATIKLAR</p> <p>Organik atıklar, meyve ve sebze artıkları, yumurta kabukları, çay posaları, patir-bançe atıkları vb. bitkisel kökenli atıklardır. Organik atıklardan elde edilebilecek kompost ile topraklarımız daha verimli hale gelir.</p>
<p>PİLLER</p> <p>Türkiye'de yılda yaklaşık 6-7 bin ton pil piyasaya sürülmektedir. Atık pillerin çöpe, toprağa, denize, akarsulara ve kanalizasyonlara atılması veya yakılmaları durumunda içerdikleri ağır metaller çevrenin kirlenmesine yol açabilmektedir.</p>			

SIFIR ATIK

ATIK

Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali ifade etmektedir.

ATIK YÖNETİMİ

Atığın kaynağında: özelliğine göre ayrılması, toplanması, geçici depolanması, geri kazanılması, taşınması, bertarafı ve bertaraf işlemleri sonrası kontrolü işlemidir.

ATIKLARIN GERİ KAZANIMI

Atıkların özelliklerinden yararlanılarak içindeki bileşenlerin fiziksel, kimyasal veya biyokimyasal yöntemlerle başka ürünlere veya enerjiye çevrilmesidir.

GERİ KAZANIMIN YARARLARI

Doğal kaynaklarımız korunur, Enerji tasarrufu sağlanır, Atık miktarı azalır, çöp alanlarının ömrü uzar, Ekonomiye katkı sağlanır.

METAL

Metal içecek kutuları, yağ tenekeleleri, konserve ve salça kutuları Metal ambalajların geri dönüştürülmesi sonucunda pencere çerçevesi ve sprey kutusu gibi metal malzemeler üretilmektedir. Sadece 1 metal içecek kutusunun geri dönüşümünden tasarruf edilen enerji ile 100 watt'lık bir ampul 20 saat çalışmaktadır.

CAM

Su ve meşrubat şişeleri (Kavanozlar (salça, reçel, konserve, vb.) Cam atıkları parçalanıp küçültülerek, yeniden cam ambalaj ve hediyeelik eşya yapımında kullanılabilir. 1 tek cam şişe geri dönüştürüldüğünde 100 watt'lık bir ampulü 4 saat yakabilecek enerji tasarruf edilmiş olur.

PLASTİK

Su ve meşrubat ambalajları, sıvı yağ şişeleri, şampuan ve deterjan kutuları, yoğurt ve margarin kapları vb.) Plastik ambalaj atıklarının geri dönüşümünden elyaf içeren tekstil ürünleri, atık su boruları ve marley gibi malzemeler üretilmektedir. 1 ton plastik atığın geri dönüşümü ile %95 oranında enerji tasarrufu sağlanmaktadır.

TEHLİKELİ ATIKLAR

Tehlikeli atıklar özellikle içerdikleri zararlı kimyasallar ve diğer maddeler nedeniyle insan ve çevre sağlığına kalıcı zararlar verebilmektedir.

Bu tür atıkların özel yöntemlerle toplanması, taşınması, geri kazanılması veya bertaraf ettirilmesi gerekmektedir.

Her yıl ciddi şekilde yönetimi gereken binlerce ton tehlikeli atık ağıya çıkmaktadır.

ORGANİK ATIKLAR

Organik atıklar, meyve ve sebze artıkları, yumurta kabukları, çay posaları, park-bahçe atıkları vb. bitkisel kökenli atıklardır.

Organik atıklardan elde edilebilecek kompost ile topraklarımız daha verimli hale gelir.

KAĞIT

Kâğıt paketler, karton koliler, mukavva kutular, kâğıt torbalar vb. Kâğıt-karton ambalaj atıkları kâğıt fabrikalarında işlenerek, tekrar kâğıt ve karton üretiminde kullanılmaktadır. 1ton kâğıt/karton atığın geri dönüşümü ile 17 ağacın kesilmesi önlenmektedir.

Bir Kızılderili atasözü der ki; “Son ırmak kurduğunda, son ağaç yok olduğunda, son balık öldüğünde; beyaz adam paranın yenmeyen bir şey olduğunu anlayacak.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
TMYO
YALIN ERDİNÇ ÖZKAN

Projede Sıfır atık temasıyla Tortum MYO Tasarım Bölümü öğrencileri ve proje yürütücüsü tarafından hazırlanan infografiklerin tasarım aşamalarının hızlı çekim videosunun Tortum MYO instagram hesabından yayınlanmasının ekran

görüntüsü:

13:11 LTE

TORTUMMESLEKYUKSEKOKULU
Gönderiler

113 görüntüleme · veli_oglnkn beğendi

tortummeslekyuksekokulu Hayvana Şiddet Hakkında Sokak Videosu · Tortum MYO Toplumsal Duyarlılık Projeleri dersi kapsamında öğrencilerimiz TDM tarafından... devamı

13 Mayıs

tortummeslekyuksekokulu ...

182 görüntüleme · veli_oglnkn beğendi

tortummeslekyuksekokulu Sıfır Atık Hakkında Infografik Tasarım Videosu · Tortum Meslek Yüksekokulu "Görsel Tasarım" dersi kapsamında öğrencilerimiz, Atatürk... devamı

3 yorumun tümünü gör

yalinerdincozkan 🤔🤔🤔👍😊❤️ ❤️

nehirarasdogu 🙌🙌❤️🙌🙌 ❤️

13 Mayıs

tortummeslekyuksekokulu ...

SONUÇLAR

Proje ile dezavantajlı bölge olan Tortum ilçesin de bulunan Milli Eğitime bağlı ilköğretim çağındaki öğrenciler bilgilendirilmiştir. Sıfır atık, atık bilgileri, atıklarımızı azaltma ve atıkların zararları konularında farkındalık oluşturulmuştur.

İnfografiklerin okullara asılması ve sosyal medyada yayınlanmasıyla ileriki günlerde konunun her zaman göz önünde olması sağlanmış ve sıfır atık temasının daha kalıcı ve geniş kitleye yayılması sağlanmıştır. Sanatla bilgi daha çekici hale getirilerek akılda kalıcılığı artırılmıştır.

Projemizi destekleyerek öğrenci ve hocalarımız için çok önemli bir toplumsal faaliyet imkânı sağladığından dolayı Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Merkezi'ne teşekkür ederiz.